

V kostelní věži

(ukázka z dobrodružného románu pro mládež Kajo od slovenské autorky Ivety Pačutové)

Pět chlapců se jako na povel rozběhlo všemi směry. Gustav zůstal stát s hlavou opřenou o stěnu márnice a paží si zakrýval oči. Hráli na schovávanou. Až napočítá do dvaceti, každý už musí mít svůj úkryt a být v něm zticha, aby se neprozradil. On je pak začne hledat. Dopředu si určili území, na kterém hra platí: okolí márnice, hřbitov, kostel a Kusejova zahrada. Na hřbitově si hrávali nejraději, protože schovat se dalo za každým náhrobním kamenem. Dospělí je tam však neradi viděli. Hnali je odtud pokaždé, když je tam našli. Prý nemají dost úcty k mrtvým. Kajo to tak necítil. Když někdy stál u hrobu vlastních rodičů, obvykle poslouchal dědu, jak na ně vzpomíná, ale neměl potřebu truchlit nebo plakat. Vždyť si je skoro ani nepamatoval. Nebránilo mu to, když na to přišlo, rejdit s ostatními dětmi po hřbitově.

Dnes tu nebylo ani živé duše. Teda ani dospělé duše. Byla by škoda nevyužít toho. Chlapci se dohodli, že se zahrají jednu – dvě hry a poběží domů. Na každého čekalo moc práce, vždyť byla sobota.

Rozběhli se tedy každý tím směrem, kde si vytipovali vhodný úkryt. Kajovi se nechtělo schovávat za túje u márnice. Tam by ho Gusta brzo našel. V Kusejově zanedbané zahradě byla sice skvělá místa, ale taky hodně ostružin, které ho vždycky hodně podrápaly. Vůbec se mu vlastně dnes nechtělo schovávat. Nevybral si ani hřbitov, ale zamířil přímo do kostela. Pan farář by mu vyčinil, kdyby ho tam našel, ale ten tu teď nebyl.

Navíc ani Kajo sem nepřišel kvůli tomu, aby si hrál s kamarády. Ve skutečnosti si toto místo vybral proto, že potřeboval najít malou skrýš, která se bude hodit pro veliké tajemství. Včera večer ještě netušil, že dnes mu bude svěřen důležitý úkol.

Když se ráno dědeček probudil, cítil se velmi zle. Kajo to poznal podle toho, že se nechoval tak, jako obvykle.

„Kajo, přines mi krabici s klíčem klíčů,“ – řekl unaveným hlasem.

„Cože? Vždyť já na ni nikdy nesměl ani jen sáhnout!“

„Přišel čas, aby se všechno změnilo.“

Chlapec se otočil a zamyšleně se vydal do komory. Tam odsunul těžkou truhlu. Znal tajnou skrýš, ale nikdy předtím ji bez dědečka neotevřel. Prkna v podlaze nebyla v této části přibita hřebíky, ale připevněna šrouby. Šroubovákem uvolnil jedno z nich. Nadzvedl je a pod ním se objevila nevelká tajná skrýš. Vsunul do ní ruku a vytáhl odtud malou dřevěnou skříňku. Prkno znovu upevnil a všechno dal zpátky na svoje místo.

Dědeček otevřel víko a vytáhl na světlo podivný klíč. Nehodil se do žádného zámku. Zkoušel ho od chvíle, kdy mu ho jako cennou rodinnou relikvii dal jeho děda. Dveře, které by mu tento klíč otevřel, však nikdy nenašel.

„Klíč klíčů...“ – povzdechl si, - „nebylo mi souzeno odhalit jeho tajemství.“

Potom ho vložil Kajovi do ruky, pohladil ho po vlasech a velmi vážně pokračoval:

„Patřil mému prapradědovi. Byl nalezenec a nikomu se nepodařilo odhalit, co prožil předtím, než ho našli. Neměl u sebe nic, jen tento klíč. Rok trvalo, než přišel k sobě. Za celou tu dobu vůbec nepromluvil. Nedokázal odpovědět na žádnou otázku, na kterou se ho ptali, když chtěli zjistit tajemství jeho původu. S výjimkou jedné. Když se ho zeptali na tento klíč, řekl, že je to klíč klíčů. Dosud nikdo neodhalil záhadu, která je s ním spojena. Možná se to podaří tobě.“

„Mám najít v okolí zámek, ke kterému se hodí?“

„To nemusíš. Není z tohoto světa.“

„Tak co teda s ním?“

„Od této chvíle patří tobě. Nikdo nesmí vědět, že ho máš. Pokud ani ty nenajdeš dveře, které odemyká, dáš ho na konci svého života někomu, kdo toho bude hoden. Musí to však být tvůj potomek.“

„A... teda, jak...?“ – Kajo nevěděl, co na to říct. Příliš těžký úkol pro dítě v jeho věku.

„Teď běž a schovej ho. Už nesmí dál zůstat v tomto domě, protože tu už není v bezpečí.“

Kajo bezradně stál se vzácným klíčem v ruce a nevěděl, co si počít.

„Utíkej, chlapče, a brzo se vrať, protože nás čeká práce.“

Kostelní dveře otevřel jen tolik, aby se jimi protáhl dovnitř. Pamatoval si, že v určitém místě vržou. Jak by to Gusta zaslechl, věděl by, kde ho má hledat. Podařilo se. Když už byl uvnitř, stejně obezřetně je zavřel. Pocítil příjemný chlad a vzduch věčně nasáklý vůní kadidla.

Napravo od dveří začínaly schody ke zvonici. Nahoře bude možná dobrý úkryt.

Nikomou, ani tomu nejlepšímu kamarádovi Petrovi nevyzradil, co má dnes na starosti. Přišlo mu docela vhod, když uprostřed vesnice potkal chlapce a zavolali na něho, ať si jde hrát. Pod záminkou hry může jít nahoru do zvonice, kterou si vytipoval jako místo, kde by se dala najít vhodná skrýš.

Velký zvon visel majestátně uprostřed věže. Přistoupil k okénku a opatrně vyhlédl ven. Všiml si jedno z chlapců, jak se ukrývá za náhrobním kamenem. Nevěděl, kdo to je, protože z něj viděl jen ohnutá záda. Gusta hledal právě u márnice. Pomalu, po špičkách, přecházel podél tují, protože tušil, že by tam mohl někdo být. Stejně pomalu se mu na druhé straně, skryt v zeleni, snažil vyhnout Petr. Gusta se vzdaloval a Petr se přesouval blíže ke kostelu. Kam až, Kajo nedohlédl. Nechtěl se více vyklonit, aby se neprozradil. Raději si sedl na podlahu zády ke stěně a začal se rozhlížet kolem.

„Kam s tím?“ – ohlížel se, ale zvonice příliš mnoho zákoutí nenabízela. Zrak mu padl na malé dřevěné dveře, částečně kryté velkým zvonem. Nikdy jejich práh nepřekročil, protože se bál.

„Je to příliš tajemné místo pro malého chlapce,“ – řekl mu jednou kostelník, když s ním šel zvonit. – „Někdy tam i straší.“

Ticho najednou přešlo ostré zaskřípání. Někdo jde po schodech. Zatajil dech. Musí něco udělat, ať je to kdokoliv. Pokud ho tu objeví, jeho poslání bude dočista zmařeno.

Kroky se přibližovaly a v něm hlodaly poslední zbytky strachu. Jít nebo ne? Přistoupil blíž. Dveře neměly žádný zámek. Pootevřel je a nahlédl dovnitř. Tmu křížovalo jen několik paprsků světla pronikajících malými otvory pod střechem.

Zaslechl další krok, a tentokrát už mnohem blíž...

Zůstal mu snad už poslední okamžik, aby se mohl schovat, a tak rychle vklouzl dovnitř a zavřel za sebou dveře.

Chvíli trvalo, než se začal orientovat, protože zpočátku ve tmě nic neviděl. Když si oči trochu přivykly, všiml si schodů před sebou. Vydal se po nich nahoru. Zakrátko stál nejvyš, kam se jen v jejich vesnici dalo dostat. Pod střechem kostela. Byla tam tma jak v pytli a jen obtížně rozeznával věci kolem. Desky a trámy, to bylo všechno, co tam viděl. Necítil se tu dobře a už vůbec ne bezpečně. Možná právě proto by to mohlo být vhodné místo. Sem lidé nechodí, pokud nemusí.

Vybral si severovýchodní kout. Aby se tam dostal, musel lézt po čtyřech, protože střecha se prudce svažovala. Pod sebou cítil cosi měkkého. Když se dostal úplně na okraj, bylo tam těsno i pro něj. Zkoušel, která z desek by se dala uvolnit. Šlo to těžko, protože byly docela nové. Vytáhl z kapsy nožik a pomáhal si s ním. Konečně! Jednu asi zapoměli přibít. Přizvedl ji. Trám pod ní byl hladký a plný. Pokud by na něj položil klíč, deska by odstávala. To by vypadalo podezřele. Vzal tedy nožik a začal ním do trámu dlabat žlábek.

„Uíííá!“ – zazněl vedle něj příšerný skřek.

Kajo se nesmírně lekl. Zmocnila se ho panika. Okamžitě padl na záda a zvedl ruce i nohy, aby se bránil.

„Tak přece tu straší,“ – prolétlo mu hlavou.

Když se snažil vytáhnout ruku zpod desky, aby si mohl chránit obličej, nožik se mu o něco zachytil a spadl dovnitř, pod bednění. Možná díky tomu se na chvíli vzpamatoval. Rozhlédl se kolem, ale nic podezřelého neviděl. Pomalu si klekl a sledoval, zda se neobjeví něco, co ho občas pronásledovalo ve snech. Duch nebo kostlivec by byli nejhorší. Z toho by se už určitě nesebral.

Naštěstí, nikde nic...

Rychle vytáhl z kapsy klíč a vsunul ho do připraveného žlábků v trámu. Pustil desku, která se vrátila na svoje místo a vše zakryla. Ještě ve chvatu zkontroloval, že všechno je tak jak bylo a už se snažil dostat z tohoto podivného místa pryč. Naštěstí se skřeky už neopakovaly, protože jinak by se asi hrůzou nepohnul z místa. Za okamžik byl uprostřed půdy, kde se konečně mohl postavit.

Už hledal první schod, aby se vrátil zpátky, když ho najednou vylekal nečekaný tlukot křídel blízko hlavy.

Kajo se začal ohánět rukama, ale čím víc to dělal, tím víc křídel se kolem něj třepalo. Po chvíli se už úplně dezorientovaný potácel nalevo napravo... Křídla mu narážela do hlavy, zad a rukou.

„Pomóóoc! Áááá!...“ – už mu nezáleželo na tom, že ho najdou. Právě naopak. Ze všeho nejvíc si přál, aby se objevil někdo, kdo by mu pomohl. Tápání, narážení, křídla, bouchání, křik... Najednou vstoupil do prázdna. Chtěl se zachytit nějakého trámu, ale před očima měl jen křídla, která mu narážela do tváře a ramen. Padal dolu po schodech, dokud nenarazil do dveří, kterými sem přišel. Ty se pod jeho vahou otevřely a on spadl zpátky do zvonice.